

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 grudnia 2012 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie czwartym wyroku

Sądu Apelacyjnego

z dnia 11 stycznia 2012 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie i nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego;**
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. na rzecz A. K. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym, związanych z udziałem w tym postępowaniu pełnomocnika z urzędu powódki - adw. Z. D.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2012r. Sąd Apelacyjny między innymi oddalił apelację powódki A. K. od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W. Oddziałowi w B. i Skarbowi Państwa- Sądowi Okręgowemu o odszkodowanie w kwocie 350 000 zł oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanych kwoty po 1000 zł. na rzecz każdego z nich, tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu na zawarte w powyższym wyroku postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego pełnomocnik powódki wnosił o jego uchylenie i nie obciążenie powódki tymi kosztami na podstawie art. 102 k.p.c. oraz zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów postępowania albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ocena w tym przedmiocie jest wprawdzie suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu orzekającego, jednak może być poddana weryfikacji instancyjnej, jeżeli w wyniku niezastosowania art. 102 k.p.c. doszło do wydania w tym przedmiocie orzeczenia oczywiście niesprawiedliwego, naruszającego zasady współżycia społecznego i zasady słuszności (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r. I CZ 110/07, z dnia 4 marca 2011 r. I CZ 13/11 i z dnia 3 grudnia 2010r. I CZ 120/10, niepubl.).

Sąd Apelacyjny obciążając powódkę częścią kosztów postępowania apelacyjnego w niedostatecznym stopniu uwzględnił jej trudną sytuację życiową wynikającą z wieku, złego stanu zdrowia oraz niskich dochodów ograniczających się do renty ZUS w wysokości 2 683,44 zł. miesięcznie, przyznanej z tytułu inwalidztwa wojennego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz.371 ze zm.). Sytuacja ta uzasadniała zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie w całości od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego. Podobne stanowisko

zajął także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 października 2012 r. IV CSK 353/12 w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego, nie obciążając powódki kosztami tego postępowania na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z odmową przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powódki.

Uznać zatem należy, że obciążenie powódki kosztami postępowania apelacyjnego, w sposób oczywisty naruszało zasady współżycia społecznego.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 1 pkt.2 i § 3, w zw. z art. 398¹⁶ k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i nie obciążył powódki kosztami tego postępowania.

Na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, w zw. z art. 391 § 1, art. 397 § 3 i art. 398²¹ k.p.c. zasądzono na rzecz powódki, która wygrała sprawę w postępowaniu zażaleniowym, zwrot kosztów tego postępowania od strony pozwanej. W takiej sytuacji nie ma zastosowania przepis § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) o ponoszeniu tych kosztów przez Skarb Państwa, natomiast zgodnie z art. 122 k.p.c. adwokat ustanowiony z urzędu może ściągnąć sumę należną mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz strony od przeciwnika.